

A portrait of a middle-aged man with light brown hair, wearing a dark grey coat, a white shirt, and a blue patterned tie. He is standing in a green park with modern buildings in the background under a clear blue sky. The text is overlaid on the left side of the image.

‘We moeten elkaar eens diep in de ogen kijken’

Jacco Schonewille is een bijzondere man. ‘Ik ben geen politicus,’ zegt hij. Maar hij gaat wel als voorman van de ChristenUnie de verkiezingen in. Het lijkt er op dat de verkiezingscampagne voor hem een noodzakelijk kwaad is: ‘Het is toch niet de bedoeling dat we van onze provincie een speeltje maken?’

De leden van de Provinciale Staten kiezen straks de Eerste Kamer. Daarbij wegen de stemmen van de provincie Zuid-Holland heel zwaar. Een zetel meer of minder in de provincie kan voor de ChristenUnie zomaar een zetel in de Eerste Kamer schelen. Het is erg belangrijk dat de kiezers gaan stemmen. Jacco ligt er niet wakker van: 'Het begint ermee dat wij gewoon ons werk doen.'

Volbouwen

Zuid-Holland is een bijzondere provincie. 'De meeste inwoners en de minste ruimte,' vat Jacco kernachtig samen. Hij zit op zijn kamer in het provinciehuis en nipt van de warme

'Als ondernemer zeg ik dat je altijd moet kunnen groeien. Anders heb je een onhoudbaar model. De vraag is alleen hoe je moet groeien.'

koffie. 'Dat zorgt voor ingewikkelde vragen.' En simpele antwoorden zijn er niet. 'Er zijn in Zuid-Holland bijvoorbeeld veel mensen op zoek naar een woning. Ik denk dat het wel gerechtvaardigd is om over 'woningnood' te spreken. Er zijn regio's waar mensen geen huis meer kunnen vinden of waar de prijzen de pan uit rijzen, zoals in het Westland en de omgeving van Den Haag. Moeten we dan de laatste restjes van de open en groene ruimte gaan volbouwen?' Gemeenten willen graag dure huizen bouwen om de dure grondaankopen weer terug te verdienen. 'Maar dat is in Zuid-Holland niet erg verstandig,' vindt Jacco. 'Ik denk dat we moeten inzetten op minder ruim wonen. Het kan niet anders. Kijk naar het Westland, waar amper meer een stukje

groen te vinden is. Er wonen harde werkers, die misschien wel vinden dat elke vierkante centimeter grond een economische waarde moet hebben. Ik zou willen zeggen: 'Denk niet alleen aan het salaris van je inwoners, maar ook aan hun gezondheid en de leefbaarheid.'

Goedkoop scoren

In een gesprek met Jacco merk je al snel dat hij geen doorsnee-politicus is. Rustig en bedaard zegt hij wat hij vindt. Hij gebruikt geen grote woorden, geen oneliners. Heeft hij een oplossing voor de vraag naar woningen in Zuid-Holland? 'Ik kan niet toveren. Het gaat erom dat we voorrang geven aan de bouw van betaalbare woningen en creatief omgaan met de beperkte ruimte.' Maar wat betekent dat concreet? 'Dat kan ik niet zeggen, want er zijn grote verschillen tussen de diverse regio's in Zuid-Holland.'

Jacco doet z'n best: 'In algemene zin zijn we voorstander van verdichten. Dat betekent dat we kiezen voor bouwen binnen de bestaande woonkernen. Daarvoor moet je soms de hoogte in en op een ander moment inzetten op het ombouwen van bedrijventerreinen en leegstaande kantoorcomplexen. De grenzen van de woonkernen zijn bereikt. Dat is voor ons leidend.' Jacco zoekt naar woorden. Hij wil niet goedkoop scoren, omdat hij er heilig van overtuigd is dat er geen makkelijke oplossingen zijn.

Ruimteprobleem

Dat geldt ook op het terrein van de economie. 'Op een heel klein stukje aarde is er hier een enorme bedrijvigheid. We zijn heel erg van de economische groei. Ik herken dat wel. Werkgelegenheid is belangrijk. Ik ben ondernemer, dus dat vind ik ook. De vraag is alleen of we dat kunnen volhouden in onze provincie. Hoe hard

we ook groeien, de provincie wordt er niet groter van. De ruimte is op. En iedereen wil hier kunnen wonen en werken.'

Is er een alternatief? 'Als ondernemer zeg ik dat je altijd moet kunnen groeien. Anders heb je een onhoudbaar model. De vraag is alleen hoe je moet groeien. Kijk eens naar de kaart van Zuid-Holland. Is er hier ruimte voor economische ontwikkelingen waar veel ruimte voor nodig is? Ik denk het niet. De chemische industrie in het havengebied en de logistieke dienstverlening vragen om veel ruimte, maar die is er niet meer. Misschien moeten we inzetten op economische groei in sectoren die veel minder ruimte vragen. Ik denk dat wel elkaar eens diep in de ogen moeten kijken. Het is belangrijk dat we ons ruimteprobleem onderkennen en er iets mee doen.'

Streekproducten

In dat kader pleit Jacco voor de ontwikkeling van regionale bedrijvigheid. 'Denk aan streekproducten. Er zijn in onze provincie nog veel agrarische gebieden en ook veel bijzondere producten. Daar kunnen we veel

Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland is een van de dichtstbevolkte en meest geïndustrialiseerde gebieden van de wereld. Het gebied is 3403 km² groot en het aantal inwoners is ruim 3,6 miljoen. Het bruto binnenlands product van de provincie bedroeg in 2010 ongeveer 123 miljard euro. Dat is 21% van het BBP van heel Nederland. De provincie is wereldspeler op een aantal markten, zoals de baggerindustrie, de havenactiviteiten en de glastuinbouw.

meer mee doen. Maak verbinding tussen de stad en het platteland: producten hoeven geen wereldreis te maken om bij de consument te komen.' De voorman van de ChristenUnie woont nu 25 jaar in Zuid-Holland. 'Onze kinderen willen hier niet meer weg en als ik diep in mijn hart kijk is mijn conclusie dat ik een echte Hollander ben geworden. Dit is Nederland in het klein. Ik hou van het geroezemoes van de stad en van de kneuterigheid van het platteland. Onze familie zegt soms: 'Het is hier wel druk.' Dan neem ik ze mee naar een van die bijzondere plekjes en zeg: 'Dit is ook Zuid-Holland'. Prachtig, die diversiteit.'

Jacco houdt van de mentaliteit van de mensen. 'Het zit in ons om er altijd met elkaar uit te komen. Dat merk je ook in de provincie. Eerlijk het gesprek aangaan en vervolgens aanpakken. Dat is de mentaliteit in Zuid-Holland. Daar hou ik van.' Hij ziet graag wat meer trots op de provincie. 'Die identiteit die je bij de Friezen tegenkomt, hebben wij hier niet. Maar daar mogen we best aan werken. Er is ook buiten Rotterdam en Den Haag zoveel te zien en te beleven in Zuid-Holland. Daar kunnen we best een promotiecampagne voor starten.'

Kwetsbaar

Jacco ziet veel uitdagingen voor de provincie. Makkelijke antwoorden zijn er niet. Wat mag de kiezer dan concreet van de ChristenUnie verwachten? 'De slechtste boodschap die we kunnen brengen is dat we overal een pasklaar antwoord op hebben. Maar we zijn bereid om keuzes te maken. Ook als dat lastig is. Daarbij hanteren wij het uitgangspunt dat alles wat kwetsbaar is op onze bescherming kan rekenen. Mens en natuur. Dat is voor ons een leidend principe.' +

